HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מחשבין על האכוד ועל השרוף. שאם נשרפו האימורים וחישב בזריקה ע"מ להקטירן חוץ לזמנן הוי פגול שהאוכל מן הבשר או שאם נמצאו האוכלן חייב כרת: **והא אכוד ושרוף דלא איפגום בעולם ואפילו הכי קתני מחשבין.** דמהניא בהו מחשבה בזריקה לשוייה הבשר פגול הכא נמי אע"ג דליגא כולו דכמאן דליתיה דמי מיהני ליה זריקה לאפוקיה מידי מעילה: **ומי אמר רב אסי הכי.** הכי יליף כולו מהניא ליה זריקה: **והא בעא מיניה רב אסי מר' יוחנן חישב לנשפכין למחר מהו. נשפכין שייר[ד] הדם שהיה שופך ליסוד המזבח [ה] וקא מיבעיא ליה חישב בשעת שפיכת השייריים ע"מ לאכול כזית חוץ לזמנו דהיינו למחר מהו מי חשיבא הא מחשבה לנשפכין לפגל כמו מחשבה לזריקה עצמה או לא. ע"א אמר המורה חישב לנשפכין למחר שבשעת זריקה חישב לשפוך השייריים למחר ליסוד חשיבא הא מחשבה לנשפכין כאילו חישב בזריקה עצמה שחישב לזרוק מקצתו למחר חוץ לזמנו דמפגל ליה אז לא: **ואמר ליה ר' זירא כבר שנים לנו אלו.** דתנן בהעור והרוטב[ו] הקיפה והאלו מצטרפין לטומאת אוכלין אבל לא לטומאת נבלות דכיון דליתי ליה חשבה לא מטמא לא מטמא טומאת נבלות: **הני נשפכין נמי דליכוד אזלי. ליסוד ולא ע"ג המזבח לא מהניא בהו מחשבה לפגולי. הא נמי שיצא כולו לליכוד קאי לשרפה וכמאן דליתיה כלל דמי ובדין הוא דלא מהניא ליה זריקה לאפוקי ממעילה: אלא הא דקתני מחשבין על האכוד ועל השרוף.** יב) כלומר והא משמע מהא ברייתא דמהניא מחשבה דזריקה לאכוד ושרוף לפגולי אף על גב דליתנהו בעולם ה"נ דין הוא דתהני זריקה לשיצא כולו אע"ג דלמי כמאן דליתיה בעולם: **אמר רבא אימא**

מחשבין א) **על האבוד ועל השרוף והא אבוד ושרוף לא איתינון בעולם ואפ"ה קתני מחשבין ומי אמר רב אסי הכי הא בעא מיניה רב אסי מר' יוחנן חישב לנשפכין למחר מהו א"ל רבי זירא כבר** ב) **שנית לנו** ג) **אלל אלמא האי אלל כיון דלית ביה מששא לא** ד) **קיבל טומאה הני** ג) **נשפכין נמי כיון דלאיבוד אזלי** (ה) ו) **בהו מחשבה לא מהניא אלא דקתני על האבוד ועל השרוף קשיא אמר רבא אימא על העומד לאיבוד ועל העומד לישרף אמר רב פפא לא א"ר עקיבא זריקה מועלת ליוצא אלא שיצא בשר אבל**(ו) **דם** ז) **אין זריקה מועלת ליוצא תניא נמי הכי שחט בשתיקה ויצא דם אע"פ שחזר וזרקו לא עשה ולא כלום בקדשי קדשים מועלין בו בקדשים קלים אין מועלין בו: א"ר עקיבא** ח) **הא זה למה דומה** (ו) **אמר ר' אלעזר כי א"ר עקיבא בבת אחת** ט) **אבל בזה אחר זה לא אמר רבי עקיבא תניא** י) ג) **אמר רבי שמעון כשהלכתי לכפר פאני מצאני זקן אחד ואמר לי אומר היה ר' עקיבא** ג) **זריקה מועלת ליוצא אמרתי לו הן** יא) **וכשבאתי והרציתי** יב) **דברים לפני חבירי שבגליל אמרו לי הלא פסול הוא היאך מרצה על הפסול** יג) **וכשיצאתי והרציתי דברים לפני ר"ע אמר לי בני אי אתה אומר כן והרי המפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואח"כ נמצאת הראשונה** יד) **והרי שתיהן עומדות מועלין בשתיהן** טו) **שחטן והרי דמן מונח בכוסות מועלין בשתיהן**

חישב לנשפכין למחר מהו. אין לפרש שחישב בשעה ששופך שייריים ליסוד ע"מ לאכול מן הזבח למחר דהא פשיטא דלא פיגל כדתניא פ"ק דזבחים (דף יג.) דקתני יצאו שפיכת שייריים והקטרת אימורים שאין מעכבין יז) וגם לא קבעי במחשב בזריקה ע"מ לשפוך שייריים למחר דהא נמי פשיטא ליה דפיגל כדקאמר נמי התם וטעמא משום דבעינן שיחשב בארבע עבודות בדבר שהוא אכילת אדם או אכילת מזבח ושפיכת שייריים אכילת מזבח היא אך לא יח) ד' עבודות היא אלא נראה לר"י דקבעי במחשב בשעת יט) זריקה על מנת לזרוק הדם שנשפך מן הכלי למחר דתנן זבחים (דף כה. ודף לב.) נשפך כ) (מן) יח) הרגלים ואספו פסול מן הכלי ואספו כשר מי אמרינן הא חזי דאם ירצה יאספנו וזיקרקו או דלמא הואיל ואין מצוה לאוספו הוה ליה הולך לאיבוד כ): **אמר** ליה רבי זירא לרב **אסי רבי כבר שנית לנו אלו.** בזבחים פרק כל הפסולין (דף לה.) השומט את הזבח ע"מ לאכול מן האלו כ) אין חייבין עליו משום פגול כא) ואלו הוא גיד הנאמר כדמפרש בהעור והרוטב (חולין דף קכא.) אלמא הא אלו כיון דליתי ליה מששא לא מהני ליה מחשבה פירוש שאינו חשוב יח) ודבר הסולך לאיבוד הוא לא מיפגל ואע"ג דאם רצה לאוכלו יח) אוכלו (הגך) כ) [הני נשפכין] נמי וכו' וכרוב סריים גרסינן הא אלו כיון דליתי ליה מששא לא מקבל טומאה ואם כן יח) מייתי מהכיא דהעור והרוטב ושיבוש דטפי אית ליה לאיתויי מהכיא דפיגול גופיה כא) מלאיתויי כא) מפני הטומאה: **אלא** דקתני **על האבוד ועל השרוף קשיא.** פי' וא"כ קשיא מרב אסי לרב אסי דלעיל קאמר לא) מחשבין והכא פשיטא דאין מחשבין בנשפכים לכאבוד דמי אמר רבא אימא

(ה) מחשבין על האבוד ועל השרוף. יב) כלומר והא דמהניא מחשבה דזריקה לאכוד ושרוף לפגולי אף על גב דליתנהו בעולם ה"נ דין הוא דתהני זריקה לשיצא כולו אע"ג דלמי כמאן דליתיה בעולם: אמר רבא אימא

(ד) מחשבה על העומד ליאכד ועל העומד לישרף. דכיון דבשעת זריקה בשחיטה אכתי הוו קמן אע"ג דשוב נאכדו או נשרפו מהניא בהו מחשבה אבל הכא יג) הבשר) יא) אלא כולו לפני זריקה כמאן דליתא דמי בשעת זריקה אין זריקה מועלת לבשר להוציאו מידי מעילה והא דקאמר עומד ליאכד ולישרף לא אמר שדיון הוא ליאכד ולישרף אלא שנאכדו השתא או נשרפו אע"ג דהוו קמן בשעת זריקה הוכיח סופן על תחלתן שהיו עומדין ליאכד ולישרף: אבל יא) דם. אע"פ שחזר והכניסו וזרקו אין זריקה מועלת ליוצא אין זריקה של אותו דם שיצא מועלת להוציא הבשר מידי מעילה: שחט בשתיקה. בבשרות שלא חישב בה שום פסול ושוב יא) הדם חוץ לעזרה אע"פ שחזר וכו' מועלין בו דהאי זריקה אינה מתרת הבשר בהנים ואם הן קדשים קלין אין מועלין באימורין משום זריקה זו דהאי זריקה לאו כלום היא: א"ר אלעזר לא אמר ר"ע. כשם שדמה פוטר את בשרה כך פוטר את בשר חברתה: אלא ששחט שניהן בבת אחת. כגון ששחטום שני בהנים בתחת דכתר גופא דמי דלא קדמה שחיטה של אחת לשל חברתה: אבל בזה אחר זה לא אמר ר"ע. משום דבשעה ששחט הראשונה מיד נעשית השניה מותר חטאת והתם אין זריקת דם של אחת פוטרת בשר של חברתה: א"ל. בלשון שאלה: אומר היה ר"ע וכו'. הכי משמע במתני': והא פסול הוא. שיצא: אי אתה אומר כן. שהרי זריקה מועלת ליוצא אף על פי שהוא פסול: והרי המפריש וכו' והרי דמן מונח בכוסות. כל זמן שלא נזרק מועלין בשתיהן דבשר קדשי קדשים לפני זריקה יד) מועלין בו:

נזרק

יד) מחשבין על האבוד ועל השרוף. שאם נשרפו האימורים וחישב בזריקה ע"מ להקטירן חוץ לזמנן הוי פגול שהאוכל מן הבשר או שאם נמצאו האוכלן חייב כרת: **והא אכוד ושרוף דלא איפגום בעולם ואפילו הכי קתני מחשבין.** דמהניא בהו מחשבה בזריקה לשוייה הבשר פגול הכא נמי אע"ג דליגא כולו דכמאן דליתיה דמי מיהני ליה זריקה לאפוקיה מידי מעילה: **ומי אמר רב אסי הכי.** הכי יליף כולו מהניא ליה זריקה: **והא בעא מיניה רב אסי מר' יוחנן חישב לנשפכין למחר מהו. נשפכין שייר[ד] הדם שהיה שופך ליסוד המזבח [ה] וקא מיבעיא ליה חישב בשעת שפיכת השייריים ע"מ לאכול כזית חוץ לזמנו דהיינו למחר מהו מי חשיבא הא מחשבה לנשפכין לפגל כמו מחשבה לזריקה עצמה או לא. ע"א אמר המורה חישב לנשפכין למחר שבשעת זריקה חישב לשפוך השייריים למחר ליסוד חשיבא הא מחשבה לנשפכין כאילו חישב בזריקה עצמה שחישב לזרוק מקצתו למחר חוץ לזמנו דמפגל ליה אז לא: ואמר ליה ר' זירא כבר שנים לנו אלו.** דתנן בהעור והרוטב[ו] הקיפה והאלו מצטרפין לטומאת אוכלין אבל לא לטומאת נבלות דכיון דליתי ליה חשבה לא מטמא לא מטמא טומאת נבלות: **הני נשפכין נמי דליכוד אזלי. ליסוד ולא ע"ג המזבח לא מהניא בהו מחשבה לפגולי. הא נמי שיצא כולו לליכוד קאי לשרפה וכמאן דליתיה כלל דמי ובדין הוא דלא מהניא ליה זריקה לאפוקי ממעילה: אלא הא דקתני על האבוד ועל השרוף.** יב) כלומר והא דמשמע מהא ברייתא דמהניא מחשבה דזריקה לאכוד ושרוף לפגולי אף על גב דליתנהו בעולם ה"נ דין הוא דתהני זריקה לשיצא כולו אע"ג דלמי כמאן דליתיה בעולם: **אמר רבא אימא**

(ד) מחשבה על העומד ליאכד ועל העומד לישרף. דכיון דבשעת זריקה בשחיטה אכתי הוו קמן אע"ג דשוב נאכדו או נשרפו מהניא בהו מחשבה אבל הכא יג) הבשר) יא) אלא כולו לפני זריקה כמאן דליתא דמי בשעת זריקה אין זריקה מועלת לבשר להוציאו מידי מעילה והא דקאמר עומד ליאכד ולישרף לא אמר שדיון הוא ליאכד ולישרף אלא שנאכדו השתא או נשרפו אע"ג דהוו קמן בשעת זריקה הוכיח סופן על תחלתן שהיו עומדין ליאכד ולישרף: אבל יא) דם. אע"פ שחזר והכניסו וזרקו אין זריקה מועלת ליוצא אין זריקה של אותו דם שיצא מועלת להוציא הבשר מידי מעילה: שחט בשתיקה. בבשרות שלא חישב בה שום פסול ושוב יא) הדם חוץ לעזרה אע"פ שחזר וכו' מועלין בו דהאי זריקה אינה מתרת הבשר בהנים ואם הן קדשים קלין אין מועלין באימורין משום זריקה זו דהאי זריקה לאו כלום היא: א"ר אלעזר לא אמר ר"ע. כשם שדמה פוטר את בשרה כך פוטר את בשר חברתה: אלא ששחט שניהן בבת אחת. כגון ששחטום שני בהנים בתחת דכתר גופא דמי דלא קדמה שחיטה של אחת לשל חברתה: אבל בזה אחר זה לא אמר ר"ע. משום דבשעה ששחט הראשונה מיד נעשית השניה מותר חטאת והתם אין זריקת דם של אחת פוטרת בשר של חברתה: א"ל. בלשון שאלה: אומר היה ר"ע וכו'. הכי משמע במתני': והא פסול הוא. שיצא: אי אתה אומר כן. שהרי זריקה מועלת ליוצא אף על פי שהוא פסול: והרי המפריש וכו' והרי דמן מונח בכוסות. כל זמן שלא נזרק מועלין בשתיהן דבשר קדשי קדשים לפני זריקה יד) מועלין בו:

נזרק

אמר ר' עקיבא. מייתי ראייה למאי דקאמר דזריקה מועלת ליוצא: והרי שתיהן עומדות. שחוטין ונתקבל דמן בב' כוסות וזרק דמה של אחת מהן לא כשם שדמה של אותה שזרק פוטר את בשרה ממעילה כך הוא פוטר את בשר חברתה שלא נזרק דמה מן המעילה הואיל והוה יכול לזרוק דמה של איזו שירצה ואם פטר דמה את בשר חברתה מן המעילה אע"ג דפסולה היא דמותר חטאת היא. אינו דין שיפטור את בשרה של עצמה אע"פ שנפסל ביוצא: לא אמר ר' עקיבא. כשם שדמה פוטר את בשרה כך פוטר את בשר של חברתה אלא ששחט שניהם בבת אחת דכחד גופא דמו אמר לי כך שאלני אומר היה רבי עקיבא זריקה מועלת ליוצא דהכי משמע במתניתין: (אמרתי) [אמרו] לי (הן). והלא פסול [הוה] שיצא: אמר לי בני ואי אתה אומר כן. שיהא זריקה מועלת ליוצא ואף על פי שהוא פסול והרי המפריש חטאתו כו':

(א) מולין קיז: קכא., (ב) [מוספתא פ"א ה"ב ע"ב], (ג) נמצות יב., (ד) נס"ל: שייט שיר., (ה) עי' בנס"ז שהגיה דבכי רש"י בע"ע שהוא נגד ש"ס דפ"ק דזבחים וע' בתוספת. (ו) [מולין קיז:], (ז) שהבשר נ"ק, (ח) מועלין בו הס"ד ואח"כ ד"ה דין הוא שיפעור את בשרה ואע"פ שיש פסול יצא דהא מזרק דמה של אחד מהן נספלה הגיה כו' ושייך לע"ב. נ"ק, (ט) נ"ל הולכה נ"ק, (י) [נ"ל על הרגלים], (כ) [וע"ע תוס' זבחים יג: ד"ה על מנת], (ל) תוך לזמנו כו' נ"ק, (מ) וע' כפ' העור והרוטב שם דמו פי' זה [ועי' נ"ק], (נ) נ"ק, (ס) מהני דטומאה נ"ק, (ע) נ"ק, (פ) נ"ק, (צ) נב"ש אין ר"ל בסמין מרוכה במשנא אלא אפילו בזוש"ז כו' נ"ק, (ק) שייך לע"ב, (ר) נב"ש דוקא דפסל כו'. נ"ק, (ש) מה לי בבת אחת מה לי בזה"ז כו'. נ"ק, (ת) ואתה אומר כן בתמיה. נ"ק,

הגהות הב"ח

(א) גמ' כיון דליכוד אזלי לא מהניא בהו מחשבה אלא דקתני: (ב) שם אלא יצא דם אין: (ג) שם הא זה למה דומה לזה דומה אמר ר' אלעזר לא אמר ר' עקיבא אלא בבת אחת: (ד) רש"י ד"ה אמר רבא אימא מחשבין על:

שיטה מקובצת

א) מחשבין על האבוד ועל השרוף. שאם נאבדו אימורין וחישב בזריקה בדרך הוי מנת להקטירן בחוץ הוי פיגול א"נ נאבד הבשר וחישב בזריקה לאכול ממנו חוץ לזמנו הוי פיגול והא אבוד ושרוף דלא איתנא בעולם וקא קבעא זריקה לפיגול ה"נ אע"ג דיצא כולו תהני ליה זריקה לאפוקי מידי מעילה וי"מ דרב אסי לא קאי אר' יוחנן והא דמסיק והא אבוד ושרוף ליתנהו בעולם משום דבעי לאקשויי מנשפכין לאבוד ושרוף עכ"ל הרא"ש ד"ל: ב) לא מקבל טומאה אות ר' נמחק: ג) אזלי מחשבה לא מהניא בהו אלא הא דקתני מחשבין על: ד) עקיבא והרי המפריש כו' תי' הא זה למה דומה נמחק: ה) אחת דרצת מזה זורק ורצה מזה זורק אבל: ו) תניא תוס' זבחים (דף ק' (ו) [ו] ב' ע"ש): ז) הן ס"א אמר לי והלא כו': ח) והרצתי את דבריו לפני: ט) וכשבאתי והרצתי את הדברים לפני תיבת וכשיצאתי נמחק: י) הראשונה נ"א ושחט את שתיהן בבת אחת אי אתה מודה שכשם שדמה פוטר את בשרה הן המעילה כך יפטור כו': יא) ושחט שתיהן והרי אות ן' נמחק: יב) השרוף בתמיה כלומר: יג) הכא שיצא הבשר כולו: יד) מעכבין את הכפרה וגם: טו) לא מארבע עבודות: טז) מן הכלי על הרצפה:

יז) חשוב לאכול ודבר הסולך לאיבוד הוא ולא מיפגל: יח) לאוכלו כבשר אוכלו הנך נשפכין נמי: יט) כן צריך לומר דמייתי מההיא דהעור והרוטב ושיבוש הוא דטפי: כ) מלאתויי מההוא דטומאה תיבת מפני נמחק: כא) קאמר דמחשבין והכא פשיט אות א' נמחק: כב) ארוכה כמשמעה דהא אמרינן בפ"ב דחולין תזכחוהו שלא ישחט שני זבחים כאחד כו' אלא קרי לה אות ב' ר' נמחק ותיבות או אפילו בזה אחר זה ל"ש: כג) אחת כשראויים ליזרק תיבת דכשר נמחק: כד) ה"ג דאין הדם מן הנזרק פוטר בשר: כה) ליוצא כיון דאירע פיסול דיוצא בדם דבפסולו דדם ליכא שום הרצאה כי אם לגבי פיגול דעבדינן ליה כהרצאת כשר בזריקת פיגול: כו) הוא פי' שהשיב תיבת או נמחק: כז) אחד וכגוף אחד יכיון: כח) לי בבת אחת מה לי בזה: כט) דכחד גופא לא חשיב להו אע"ג דהפריש השתים לאחריות דהא: ל) שהעלה בלאו זריקת דמו והא דנקט שאם עלו ירדו שאם עלו לאו דוקא דהא מירי בהעלה כבר ואי ס"ד:

מוסף רש"י

זריקה מועלת ליוצא. מוך לקנעים למיסוי כדבר שיש לו איתר להנים ומיפקע מידי פשט מעילות, דר"ע אומר אין מועלין בו דזריקתו הוציאתו מידי מעילה אע"פ שאינה ממילמו באכילה אעפ"כ מועלת לו להוציאו מידי מעילה (מנחות יב.) דפסול מתמת דבר אחר הוא (שם מז.).

רבינו גרשום

מחשבין על האבוד ועל השרוף. שאם נאבדו אימורין וחישב בזריקה על מנת להקטירו חוץ לזמנו הוי פיגול: והא אבוד ושרוף דלא איתנן בעולם. וקא קבעא זריקה פיגול לבשר הכא נמי אע"פ דיצא כולו תיהני ליה זריקה לאפוקי מידי מעילה. ומי אמר רב אסי הכי דכי יצא כולו מהניא ליה זריקה והא בעא חישב לנשפכין למחר: נשפכין שירי הדם היה שופך על יסוד. וקמבעיא ליה חישב בשעת שפיכת השיריים על מנת לאכול ממנו כזית חוץ לזמנו מהו מי חשיבא מחשבה דשפיכה לפגולי אבוד ושרוף דלא איתנן בעולם. אימא מחשבה על עומד ליאבד ועל עומד לישרף. דבשעת זריקה כשחישב אכתי הוו בעולם אע"ג דשוב נאבדו ונשרפו מהניא מחשבה: אבל. האי שיצא כולו לפני זריקה לא מהניא ליה זריקה לאפוקיה ממעילה: שחט בשתיקה בכשרות ויצא הדם חוץ. אע"ג שחזר וזרקו לא עשה כלום בבשר קדשי קדשים מועלין בו דהא זריקה אינה מתרת הבשר לכהנים. ואם הן קדשים קלים משום הא זריקה אין מועלין באימורין דהא זריקה ולא כלום הויא:

עין משפט נר מצוה

כט א מיי' פי"ד מהל' פסקה"מ הלכה מ:
ל ב מיי' שם הלכה ז ופ"א מהל' שאר אבות הטומאה הלכה מ:
לא ג מיי' פי"ג מהל' פסקה"מ הלכה ז:
לב ד מיי' פ"ג מהל' מעילה הלכה ג ע"ש בכ"מ ובכה"ז: